МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін

Код РПНД О71834

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ФЕМІНІЗМ

"Feminism"

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2024 р.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни *«ФЕМІНІЗМ»* є однією із складових комплексної підготовки фахівців

«___» _____ 2024 року. 24 с.

Розробник: Людмила Матвієнко, *кандидат історичних наук, доцент кафедри психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін.*

Проєкт робочої програми вибіркової навчальної дисципліни *«ФЕМІНІЗМ»* розглянуто на засіданні *кафедри психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін*
Протокол №7 від «26» березня 2024 р.

Завідувач кафедри Людмила Матвієнко

Проєкт робочої програми вибіркової навчальної дисципліни *«ФЕМІНІЗМ»* розглянуто Науково-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол №9 від «14» квітня 2024 р.

Голова Олег Бобіна

Проєкт робочої програми вибіркової навчальної дисципліни *«ФЕМІНІЗМ»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу Андрій Лабарткава

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни *«ФЕМІНІЗМ»* затверджено Навчально методичною радою НУК
Протокол №3 від «26» квітня_2024 р.

Голова НМР НУК Сергій Слободян

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови для вивчення дисципліни	5
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	11
7. Форми поточного та підсумкового контролю	11
8. Критерії оцінювання результатів навчання	12
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення використання яких передбачає навчальна дисципліна	15
10. Рекомендовані джерела інформації	15

ВСТУП

Анотація

Вибірковий курс «Фемінізм» дає змогу зрозуміти студентам категорію поняття, історію, особливості становлення різних течій феміністичного руху в Україні та світі. Особлива увага приділяється аналізу гендерних взаємовідносин та соціальній позиції жінки в історичній перспективі.

Ключові слова: фемінізм, соціум, гендерна нерівність, соціальні ролі.

Abstract

The selective course "Feminism" allows students to understand the category of concepts, history and features of the formation of various currents of the feminist movement in Ukraine and the world. Special attention is paid to the analysis of gender relations and the social position of women in a historical perspective.

Keywords: feminism, society, genetic symbol, social videos.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 2-й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Електронний адрес РПНД на сайті Університету

Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="4"></td><td colspan="2">Семестр – 4-й</td></tr>
<tr><td>Лекцій – 30 год.</td><td>Лекцій – 6 год.</td></tr>
<tr><td>Семінарські заняття – 30 год.</td><td>Семінарські заняття – 6 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота –90 год.</td><td>Самостійна робота – 138 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="4">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Разом:</td></tr>
<tr><td>150 год.</td><td>150 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: усна</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної вибіркової дисципліни *«ФЕМІНІЗМ»* є розуміння категорії поняття, історії, особливостей становлення різних течій феміністичного руху в Україні та світі. Особлива увага приділяється аналізу гендерних взаємовідносин та соціальній позиції жінки в історичній перспективі.

Передумовами для вивчення навчального вибіркового курсу є дисципліни: Історія України та української культури, Філософія або Актуальні проблеми сучасної світової філософії.

3. ПЕРЕУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов для вивчення дисциплін немає, так як вона є вибірковою.

1. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті опанування курсу студенти мають знати:

- витоки та напрямки фемінізму у світі та Україні;
- історію становлення феміністичного руху;
- поняття гендеру та гендерні взаємовідносини;
- гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності.

Студенти повинні вміти:
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- аргументовано відстоювати власну думку й позицію щодо історичних подій, фактів, персоналій;
- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, доповідь на конференцію, відповіді на семінарське заняття;
- вміти дискутувати, писати наукові студентські роботи.

5. ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Класифікація фемінізмів.

Тема 1. Фемінізм як соціальна теорія та суспільний рух. Визначення та класифікація фемінізмів.

Поняття фемінізм. Зародження феміністичної теорії. Протофемінізм. Ліберальний фемінізм. Марксистський фемінізм. Радикальний фемінізм. Чорний фемінізм. Психоаналітичний фемінізм. Розвиток української феміністичної теорії.

Література: [2, с. 3–18; 13, с. 7–294; 14, с. 7–21; 15, с. 17–28; 18, с. 114–209; 25, с. 5–156]

Тема 2. Перша хвиля фемінізму та її роль у наданні жінкам виборчих прав.

Зародження феміністичної теорії. Протофемінізм. Дж. Ендже "Захист жінок" (1589). Праці М. Тайлер. Підкреслення інтелектуальних здібностей жінок. Вимога права на освіту. Дж.-С. Мілль "Підпорядкування жінки" (1869). Ідея обопільної (чоловічої та жіночої) свободи як цінності ліберального соціуму. Суспільно-політична діяльність О. де Гуж. Ідеї свободи, рівності та справедливості кінця XVIII ст. у Франції. Поразка французьких жінок. М. Волстонкрафт "Захист прав жінки" (1792). С. Грімке "Листи про рівність статей і становище жінок" (1838). Рух американських феміністок-суфражисток.

Література: [3, с. 56–82; 13, с. 35–74; 24, с. 8–24]

Тема 3. Друга хвиля та ліберальний фемінізм.

Ліберальний фемінізм. Б. Фріден "Містичне жіноче" (1963). Дж. Бернард "Майбутнє шлюбу" (1972). Констатація гендерної нерівності в суспільстві. Вимога рівних (паритетних) освітніх та економічних можливостей. Практичні дії ліберальних феміністок. Встановлення політики рівних можливостей. Проникнення в уряд. Проникнення в адміністрації. Вступ до асоціацій вчителів та батьків. Виховання дітей в дусі антисексизму.

Література: [3, с. 78–104; 13, с. 75–94; 24, с. 43–69]

Тема 4. Соціалістичний фемінізм і трудові права жінок.

Марксистський фемінізм. Ідеї К. Маркса, Ф. Енгельса, А. Бебеля, О. Коллонтай. Праці Е. Оуклі, Дж. Мітчел та ін. Вигідність капіталістичної дискримінації жінки. "Статевий розподіл праці". "Резервна армія жінок". Загальні інтереси жінок та робітничого класу. Участь у діяльності лівих політичних партій.

Література: [3, с. 89–118; 13, с. 137–154; 24, с. 71–89]

Тема 5. Радикальний (критичний) фемінізм і третя хвиля.

Радикальний фемінізм. М. Дейлі. Е. Ґолдман. Ш. Файрстоун. В. Соланас. К. Мілет. Система патріархального домінування. "Священна війна" проти чоловіків. Тактичні прийоми боротьби проти чоловічого панування у суспільстві. Безкоштовні ясла. Доступність протизаплідних засобів. Ліквідація дискримінації лесбіянок. Право на аборти. Подолання загрози домашнього насильства. Жіночий сепаратизм.

Радикальний фемінізм. М.Дейлі. Е. Ґолдман. Ш. Файрстоун. В. Соланас. К. Мілет. Система патріархального домінування. "Священна війна" проти чоловіків. Тактичні прийоми боротьби проти чоловічого панування у суспільстві. Безкоштовні ясла. Доступність протизаплідних засобів. Ліквідація дискримінації лесбіянок. Право на аборти. Подолання загрози домашнього насильства. Жіночий сепаратизм.

Література: [4, с. 240–246; 10, с. 152–178; 13, с. 179–252; 24, с. 98–126]

Тема 6. Український фемінізм: етапи становлення й особливості.

Розвиток української феміністичної теорії. Організаційне оформлення жіночого руху у ІІ половині XIX – на поч. XX ст. Діяльність жіночих товариств. Ідеологи українського фемінізму. Н. Кобринська. С. Русова. Х. Алчевська. О. Кобилянська.. Участь жінок у політиці на західноукраїнських землях у міжвоєнний період. О. Левганівська. М. Рудницька. Об'єднання українських жінок в еміграції. Видавнича діяльність. Унеможливлення жіночого руху у радянській Україні. Відродження жіночого українського руху у незалежній Україні. Жіночі громадські організації та політичні партії. Феміністичні часописи. Ідеологи сучасного українського фемінізму. С. Павличко. О. Забужко. В. Агєєва. І. Жеребкіна. Т. Гундорова. О. Друзь. Центри фемінізму в сучасній Україні.

Література: : [2, с. 19–99; 4, с. 240–246; 12, с. 67–92; 13, с. 27–29, с. 267–320; 18, с. 291–333; 19, с. 29–219; 20, с. 62–64; 22, с. 68–331]

Тема 7. Психоаналітичний та чорний фемінізм.

Н.Ходоров "Відтворення материнства" (1978). Перегляд концептуальних положень фрейдистської теорії. Страх смерті. Соціальне та емоційне оточення формування дитини. Практика психоаналітичних консультацій. Європоцентризм психоаналізу.

О. Лорд. Е.Фінікс. Расоцентризм та етноцентризм західних соціальних концепцій. Подвійна дискримінація чорних жінок. Расизм та сексизм. Постмодерний дискурс соціальних проблем сучасності. "Інсталяція" ідей постмодернізму до феміністичної теорії. С.Бордо. С.Фалуді. Конструкція соціальної статі (гендеру). Модифікація та змінність гендеру. Практична неспроможність постмодерної теорії. Регрес феміністичної теорії.

Література: [10, с. 171–205; 12, с. 76–89; 15, с. 113–133]

Змістовий модуль 2. Гендерні відносини

Тема 8. Основні поняття та зв'язок між ними: гендер, гендерні відносини та гендерна рівність.

Походження та зміст поняття «гендер». Відмінність та співвідношення понять «стать» і «гендер. «Жіночі дослідження». Гендер як система. Гендерна система суспільства. Парадигми гендерних досліджень.

Література: [4, с. 240–244; 5, с. 34–56; 10, с. 29–133; 15, с. 113–133]

Тема 9. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності.

Зміст понять «гендерна соціалізація» та «гендерна ідентичність». Соціальна та рольова ідентичність. Типи ідентичностей. Статева ідентичність. Агенти гендерної соціалізації: родина, школа, ЗМІ, книги, однолітки. Особливості гендерної та статевої психології (З.Фрейд, К. Юнг, Берн). Гендерні ролі та стереотипи. Гендерно-рольові стереотипи та стереотипи гендерних рис. «Жіночі» ролі і «чоловічі» ролі. Гендерно-рольові дисгармонії. Девіації статевих і гендерних ролей. Функціональний підхід Т.Парсонас. Гендерна соціалізація як процес засвоєння соціальних норм, правил, особливостей поведінки, установок відповідно до уявлень про гендерну роль, її формування й призначення. Основні інститути гендерної соціалізації: сім'я, школа, середовище однолітків, література, ЗМІ, іграшки, мова. Закономірності диференціації відносин у сфері міжстатевої взаємодії. Гендерні відносини та їх детермінованість гендерними уявленнями, стереотипами, установками. Психологічні механізми гендерної соціалізації.

Література: [7, с. 23–110; 15, с. 113–133; 16, с. 37–185; 17, с. 109–182]

Тема 10. Гендерні взаємовідносини.

Дружні і сексуальні гендерні відносини. Гендерні відносини у подружніх стосунках. Лідерство в родині. Типи шлюбів за різними класифікаціями. Типології любовних стилів в залежності від статі.

Література: [10, с. 311–373; 15, с. 113–133; 17, с. 354–385; 21, с. 449–456]

Тема 11. Гендерні взаємовідносини батьків і дітей в сім'ї.

Гендерний розподіл влади і ролей у сім'ї. Поділ видів відповідальності за дітей. Стиль поведінки батьків. Ставлення батьків до дітей різної статі. Патріархальна, матріархальна та егалітарна сім'я. Гендерна нерівність у сім'ї. Гендерні контракти: «працююча мати»(конвенційний), «повсякденний», «нелегітимний», «кар'єрно-орієнтована жінка», «домогосподарка», «спонсорський». Егалітарний тип відносин між статтями.

Література: [1, с. 40–6; 6, с. 92–158; 10, с. 169–230; 17, с. 354–385]

Тема 12. Стратифікація чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності людини.

Характеристика методів досліджень в гендерній психології. Статево типізована поведінка. Залежність гендерних ролей від культури й епохи. Фемінність, маскулінність і андрогінність. Поняття гіпергендерності.

Література: [8, с. 16–23; 9, с. 12–140; 10, с. 340–373; 11, с. 45–178]

Тема 13. Гендерні аспекти соціальної поведінки.

Феноменологія гендерних ролей: норми жіночої гендерної ролі і норми чоловічої гендерної ролі. Обмеження, що накладаються традиційними жіночою і чоловічою ролями. Обмеження, що накладаються традиційно жіночою роллю: „домогосподарка", „працююча жінка", „берегиня вогнища". Обмеження, що накладаються традиційно чоловічою роллю: норма статусу / успішності, норма фізичної, розумової й емоційної твердості, норма антижіночності. Зміна гендерних ролей. Гендерний конфлікт і різноманіття гендерних ролей. Гендерно-рольові дисгармонії. Гендерна нерівність та теорії її походження. Причини і наслідки гендерної асиметрії в суспільстві.

Література: [10, с.169–230; 15, с. 199–246; 24, с. 12–58]

Тема 14. Гендер і робота.

Гендерний розподіл праці. Гендер в організаціях. Гендерна дискримінація і мобінг на робочому місці. Моногендерні та гетерогендерні колективи.

Література: [5, с. 96–109; 10, с. 265–311; 17, с. 327–354; 23, с. 197-214]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денне відділення				Заочне відділення			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
Змістовий модуль 1. Класифікація фемінізмів.								
Тема 1. Фемінізм як соціальна теорія та суспільний рух. Визначення та класифікація фемінізмів.	10	2	2	6	13	2	2	9
	10	2	2	6	12	2		10
Тема 2. Перша хвиля фемінізму та її роль у наданні жінкам виборчих прав.	10	2	2	6	9			9
Тема 3. Друга хвиля та ліберальний фемінізм.	10	2	2	6	9			9
Тема 4. Соціалістичний фемінізм і трудові права жінок.	10	2	2	6	9			9
Тема 5. Радикальний (критичний) фемінізм і третя хвиля.	10	2	2	6	9			9
Тема 6. Український фемінізм: етапи становлення й особливості.	10	2	2	6	11		2	9
Тема 7. Український фемінізм XX-XXI століття.	10	2	2	6	9			9
Разом за змістовним модулем 1	**70**	**14**	**14**	**42**	**72**	**4**	**4**	**64**
Змістовий модуль 2. Гендерні взаємовідносини								
Тема 8. Основні поняття та зв'язок між ними: гендер, гендерні відносини та	10	2	2	6	9			9

гендерна рівність.								
Тема 9. Гендерні особливості у дитячих групах та юнацькому віці.	10	2	2	6	9			9
Тема 10. Гендерні взаємовідносини.	10	2	2	6	10			10
Тема 11. Гендерні взаємовідносини батьків і дітей в сім'ї.	10	2	2	6	9			9
Тема 12. Стратифікація чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності людини.	10	2	2	6	14	2	2	10
Тема 13. Гендерні аспекти соціальної поведінки.	10	2	2	6	9			9
Тема 14. Гендер і робота.	10	2	2	6	9			9
Разом за змістовим модулем 2	**80**	**16**	**16**	**48**	**78**	**2**	**2**	**74**
УСЬОГО ГОДИН	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**6**	**6**	**138**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Фемінізм як соціальна теорія та суспільний рух. Визначення та класифікація фемінізмів.	4	2
2	Перша хвиля фемінізму та її роль у наданні жінкам виборчих прав.	2	
3	Друга хвиля та ліберальний фемінізм.	2	
4	Соціалістичний фемінізм і трудові права жінок.	2	
5	Радикальний (критичний) фемінізм і третя хвиля.	2	
6	Український фемінізм: етапи становлення й особливості.	2	2
7	Український фемінізм XX-XXI століття.	2	
8	Основні поняття та зв'язок між ними: гендер, гендерні відносини та гендерна рівність.	2	
9	Гендерні особливості у дитячих групах та юнацькому віці.	2	
10	Гендерні взаємовідносини.	2	
11	Гендерні взаємовідносини батьків і дітей в сім'ї.	2	
12	Стратифікація чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності людини.	2	2
13	Гендерні аспекти соціальної поведінки.	2	
14	Гендер і робота.	2	
	РАЗОМ	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 год-1 год. занять (на 1 лекцію);
- підготовка до семінарських занять – 2-4 год/1 заняття;

• написання рефератів, есе, виконання домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботі 10-20 аркушів А4) – мінімум 14 - 45 годин на 1 роботу;

• складання словнику 10-15;

• підготовка до контрольних заходів – (15-30) год. на 1 захід.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до лекцій	7	5
2.	Підготовка до семінарів	28	12
3.	Написання есе	10	20
4.	Складання тестових завдань	-	15
5.	Підготовка до заліку	30	30
6.	Підготовка до МКР	15	-
7.	Складання словника	-	15
8.	Написання домашньої контрольної роботи	-	41
	Разом	**90**	**138**

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

• модульна контрольна робота;

• підготовка та публічний захист есе.

• залік.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми поточного контролю – усне та письмове опитування, індивідуальна презентація виконаного завдання, підготовка реферату, виконання індивідуальних завдань.

Форми проміжного контролю – модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю – залік.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
2	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обгрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Написання МКР Денна форма навчання	Критерії оцінювання
9-8	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Відповідь на питання правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
7-5	Робота виконана у встановлений термін. Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу та формулюванні висновку.
4-3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обгрунтована, не містить висновків.
2-1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія та хронологія. Висновки відсутні.
0	Робота не виконана
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Есе заочна форма	Критерії оцінювання
10-8	Робота виконана у встановлений термін. Актуальність есе сформульована вірно. Виклад основного матеріалу аргументований, логічний, містить правильну термінологію. Висновок повний, логічний, містить аналіз.
7-6	Робота виконана у встановлений термін. Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, висновок неаргументований.
5-4	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обгрунтована, не містить висновку.
3-2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь має суттєві

	помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, висновок відсутній.
0	Студент не виконав завдання
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Складання тестових завдань (для студентів заочної форми навчання)	**Критерії оцінювання**
15-10	тестові завдання виконані вірно по кожній темі дисципліни
9-5	тестові завдання виконані частково. Існують помилки.
4-1	тестові завдання складені частково; не охоплюють всі теми програми, існують помилки.
0	Студент не виконав завдання.

Складання словника (для студентів заочної форми навчання)	**Критерії оцінювання**
15-10	30-25 термінів, які вірно структуровані по кожній темі дисципліни
9-5	24-19 термінів з кожної теми дисципліни
4-3	до 18 термінів, які не охоплюють всі теми програми
2-1	до 10 термінів, які не охоплюють всі теми програми
0	Студент не виконав завдання або склав словник із термінів, які не належать до категоріально-понятійного апарату дисципліни.

Залік	**Критерії оцінювання**
40-30	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, категоріальним апаратом та хронологією. Дає чіткі та правильні відповіді на поставлені питання викладача. МКР виконані у встановлений термін.
29-15	Відповідь студента частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, існує плутанина у категоріальному апараті та хронології. МКР , виконані з порушенням встановлених термінів.

14-1	Відповідь студента має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія та хронологія. Висновки відсутні. МКР виконані з порушенням встановлених термінів
0	Студент немає відповіді на поставлені питання викладача. МКР не виконані.

Контрольна робота (заочне відділення)	**Критерії оцінювання**
41-28	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Відповідь на питання правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки, повний список літератури.
27-18	Робота виконана у встановлений термін. Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу та формулюванні висновку.
17-10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обгрунтована, не містить висновків.
9-1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія та хронологія. Висновки відсутні.
0	Робота не виконана.

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денне відділення	Заочне відділення
Участь у семінарських заняттях	14x3 балів = 42 балів	3*3=9 балів
Поточний модульний контроль	2x9 балів = 18 балів	-
Написання есе	-	10
Контрольна робота	-	41 балів
Підсумковий контроль (залік)	40 балів	40 балів
Всього	**100**	**100**

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

			Денне відділення	Заочне відділення
		Вид роботи	Кількість балів	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Участь у семінарських заняттях	3	3
	Т2	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т3	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т4	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т5	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т6	Участь у семінарських заняттях	3	3

	Т 7	Участь у семінарських заняттях	3	
	ПМК	Модульна контрольна робота	9	
ЗМ2	Т8	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т9	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т10	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т11	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т12	Участь у семінарських заняттях	3	3
	Т13	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т14	Участь у семінарських заняттях	3	
	ПМК	Модульна контрольна робота	9	
Наукова стаття			-	
Написання есе			-	10
Написання домашньої контрольної роботи			-	41
Підсумковий контроль (залік)			40	40
Сума			**100**	**100**

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Аудиторний фонд НУК імені адмірала Макарова, проєктор.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабаян Ю. О., Скачко І. В. Гендерні особливості конфліктної поведінки в юнацькому віці. *Актуальні проблеми психології*. 2015. Т. 7, № 38. С. 39–48. URL: http://appsychology.org.ua/data/jrn/v7/i38/5.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
2. Богачевська-Хомяк М. *Дума України – жіночого роду*. Київ : Воскресіння, 1993. 110 с. URL: https://uamoderna.com/images/biblioteka/marta-bogachevska-duma-ukrainy.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
3. Ворчакова І. Є. Гендерна політика : навч. пос. для студ. вузів III-IV рівнів акредитації. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. 244 с.
4. Ворчакова І. **Є.** Фемінізм як ідеологія жіночих рухів. *Сучасна українська політика: політики і політологи про неї*. Київ; Миколаїв : МДГУ ім. П. Могили, 2004. С. 240–247. URL: https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/pidruchnuku/21/29.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
5. Гендерні медійні практики: Навчальний посібник із гендерної

рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / ред. С. Штурхецький. Київ, 2014. 206 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/c/3/284966.pdf (дата звернення: 26.03.2024).

6. Доценко О. Ю. Особливості сімейної соціалізації жінок із симптомокомплексом «емоційного холоду» : дис. … канд. психол. наук : 19.00.01. Харків, 2016. 192 с. URL: http://psychology.univer.kharkov.ua/16_17_doki/Dotsenko/Dotsenko_diss.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
7. Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти (освітньо-професійна програма «Соціальна робота»). 2-е вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 206 с. URL: https://bit.ly/43wH8y1 (дата звернення: 26.03.2024).
8. Золотнюк О. П. Любов як суб'єктивний корелят міжособистісних стосунків: наукові спроби визначення поняття та способи вимірювання. *Грані*. 2015. № 5. С. 16–23. URL: https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/197/183 (дата звернення: 26.03.2024).
9. Кауфман М., Кіммел М. Чоловіки про фемінізм / пер. О. Любарська. Київ : Книголав, 2019. 207 с.
10. Кімелл М. Гендероване суспільство. Київ: Сфера. 2003. 494 с. URL: https://gender.org.ua/images/lib/genderovane_suspil.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
11. Кікінежді О. М. Гендерна ідентичність в онтогенезі особистості: монографія. Тернопіль : Навч. кн. - Богдан, 2011. 399 с.
12. Конціцка Ґ. Фемінізм: ідеологія, теорія, практика (досвід Польщі та України) : монографія. Львів : ПАІС, 2017. 200 с.
13. Марценюк Т. О. Чому не варто боятися фемінізму. Київ : Комора, 2018. 325 с.
14. Марценюк Т. О. Гендерна рівність та недискримінація на практиці. Київ : Комора, 2021. 176 с. URL: https://bit.ly/4avhrQB (дата звернення: 26.03.2024).
15. Марценюк Т. О. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 254 с.
16. Любарська О. М. Основи соціалізації особистості : навч.-метод. посіб. 2-ге вид. Київ : Ленвіт, 2012. 238 с.
17. Основи теорії гендеру : навч. посіб. Київ : К.І.С, 2004. 536 с. URL: https://genderindetail.org.ua/library/osvita/osnovi-teorii-genderu-navchalniy-posibnik-134419.html (дата звернення: 26.03.2024).

18. Основи теорії гендеру: юридичні, політологічні, філософські, педагогічні, лінгвістичні та культурологічні засади / ред.: Л. Р. Наливайко, І. О. Грицай. Київ : Хай-Тек Прес, 2018. 348 с.
19. Павличко С. Д. Фемінізм / упоряд. В. Агеєва. Київ : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. 322 с.
20. Павличко С. Чи можливий в Україні фемінізм? *Art line*. 1998. № 3. С. 62–64.
21. Сердюк Н. І. Критерії прояву феномена дружби в підлітковому віці. *Проблеми сучасної психології*. 2010. № 9. С. 449–457. URL: https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/161943/160926 (дата звернення: 26.03.2024).
22. Смоляр Л. Минуле заради майбутнього. Жіночий рух Наддніпрянської України, II пол. XIX - поч. XX ст. Сторінки історії : монографія. Одеса : Астропринт, 1998. 408 с.
23. Ткалич М. Гендерна психологія : навч. посіб. Київ : Акад., 2021. 256 с.
24. Фурман А. В., Надвинична Т. Л. Основи гендерної рівності : навч. посіб. Тернопіль : Економічна думка, 2006. 168 с.
25. Ябченко М. Коротка історія українського фемінізму : мальопис / іл. : Ю. Вус, І. Килібіда. Київ : Вид-во, 2022. 140 с.

Допоміжні джерела

1. Асланян Т. С., Шевельдіна О. В. Психологічні особливості сексуальної поведінки сучасних жінок. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2018. № 3 (1). С. 13–17.
2. Буланова-Дувалко Л. Ф. Аналіз взаємовідносин матері та дитини та їх вплив на формування гендерних стереотипів у контексті психоаналітичного фемінізму. *Антропологічні виміри філософських досліджень*. 2014. № 6. С. 24–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Avfd_2014_6_5 (дата звернення: 26.03.2024).
3. Буланова-Дувалко Л. Ф. Естетико-філософські виміри трансформацій жіночості у просторі домогосподарства. *Гілея*. 2017. Т. 118, № 3. С. 189–195.
4. Гендерний аналіз українського суспільства / наук. ред. Т. Мельник. Київ: ПРООН, 1999. 293 с. URL:

https://www.gender.org.ua/images/lib/gender_analysis_ukr.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
5. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ С.-Л. Гумецька. Харків : VIVAT, 2019. 512 с.
6. Гриценко Г. «П'ятдесят відтінків» сексуальної експлуатації жінок. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3vxcgkf (дата звернення: 26.03.2024).
7. Гриценко Г. Культура сексу, орієнтована на жінку. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3Vwg7sH (дата звернення: 26.03.2024).
8. *Жіночі студії в Україні: Жінка в історії та сьогодні:* **Монографія / ред. Л. О. Смоляр. Одеса : Астропринт. 1999. 440 с. URL:** https://uamoderna.com/images/biblioteka/Smoliar_books/Smoliar_Zhin_rukh.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
9. Калуга В. Сексуальність як феномен (соціального) буття людини і предмет освітньо-виховного дискурсу. *Філософія освіти*. 2018. Т. 23, №. 2. С. 163–175. URL: https://doi.org/10.31874/2309-1606-2018-23-2-163-175 (дата звернення: 26.03.2024).
10. Кікінежді О., Чіп Р. Гендерна ідентичність як суб'єктно-психологічна реальність // *Методологічні, теоретичні та практичні проблеми психологічної науки* : Третя Міжнародна наукова інтернет-конференція, 16 березня 2021 р., м. Дрогобич : збірник статей. Дрогобич : Швидкодрук, 2021. С. 131–136. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18748/1/Chip.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
11. Кікінежді О., Шульга І. Інституалізація гендерної освіти у вищій школі: виклики часу // *Просоціальна особистість у гендерному вимірі : теоретико-методологічні та прикладні аспекти* : матеріали ІІ-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 21–22 травня 2019 р. Умань : Візаві, 2019. С. 94–98. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13288/1/Kikinezhdi_Shulha_%2024.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
12. Кісь О. Моделі конструювання гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні. *Незалежний культурологічний часопис «Ї»*. 2003. № 27. URL: https://www.ji.lviv.ua/n27texts/kis.htm_(дата звернення: 26.03.2024).
13. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 1. Академічний фемінізм. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3Jbhtlj (дата звернення: 26.03.2024).
14. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 2. Держава і

жіночі рухи. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3IR2sVm (дата звернення: 26.03.2024).
15. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 3. Жіночий активізм. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3VrdisNl (дата звернення: 26.03.2024).
16. Кісь О. Феміністська парадигма в культурній та соціальній антропології: західний досвід. *Народознавчі зошити.* 2011. №1. С. 14–27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaZo_2011_1_4 (дата звернення: 26.03.2024).
17. Коберник Л. О. Ціннісні орієнтації як чинник виникнення та подолання конфліктних форм поведінки в юнацькому віці : автореф. дис. … канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2010. 20 с.
18. Колпак Т. В. Культурні моделі гендерної ідентичності у жінок. *Психологічне консультування і психотерапія*. 2015. Т. 2. № 1–2. С. 190–201. URL: https://periodicals.karazin.ua/psychotherapy/article/view/5043 (дата звернення: 26.03.2024).
19. Перевалова Л. В., Гаряєва Г. М. Правові засади регулювання державної гендерної політики в Україні. *Право та інноваційне суспільство.* 2021. № 1 (16). С. 136–143. URL: https://doi.org/10.37772/2309-9275-2021-1(16)-19 (дата звернення: 26.03.2024).
20. Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року: Постанова від 11.04.2018 р. № 273. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-п#Text (дата звернення: 26.03.2024).
21. Пясечна Х. В., Кікінежді О. М. Теоретичні аспекти ціннісних орієнтацій особистості: гендерний дискурс // *Шлях у науку : перші кроки* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції учнівської та студентської молоді, 27 травня 2020 р. Тернопіль : Вектор, 2020. С. 272–274. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16964/1/272-274_Pjasechna.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
22. Смоляр Л. О. Жіночий рух України як чинник гендерної рівноваги та гендерної демократії в українському соціумі. *Перехрестя*. 2000. № 5. С. 8–12.
23. Шевченко З. В. Гендерна рівність та соціальне регулювання суспільного життя: філософське осмислення. *Політологічний вісник.* 2020. № 84. С. 72–81. URL: https://doi.org/10.17721/2415-

881x.2020.84.72-81 (дата звернення: 26.03.2024).
24. Шевченко З. В. До поняття внутрішньоособистісного гендерного конфлікту. *Гендер. Екологія. Здоров'я*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 22–23 квіт. 2021 р. Харків: ХНМУ, 2021. С. 145–147.
25. Шевченко З. В. Теорія статево-рольової соціалізації особистості (філософська оцінка). *Гілея.* 2019. Т. 142 № 3. **Ч. 2.** С. 201–206.

Інтернет-ресурси

1. Гендер в деталях: https://genderindetail.org.ua/.
2. Гендерна мапа України // http://gendermap.org.ua.
3. Добірка матеріалів з жіночої / гендерної тематики на сайті «Україна Модерна» http://uamoderna.com/robochijstil/womens-gender-studies-um.
4. Жінки – це 50% успіху України: https://50vidsotkiv.org.ua/.
5. Крона. Гендерний інформаційно-аналітичний центр: http://www.krona.org.ua/.
6. Словник гендерних термінів: http://a-z-gender.net/ua/.
7. Центр гендерної культури: https://www.genderculturecentre.org/.
8. Центр гендерних досліджень та комунікацій: http://gender-ck.inf.ua/.
9. Association for Women's Rights in Development (AWID): https://www.awid.org/.
10. Council of Europe – Gender equality: https://www.coe.int/en/web/genderequality.
11. Empower Women: https://www.empowerwomen.org/.
12. European Institute for Gender Equality (EIGE): https://eige.europa.eu/.
13. Feministing: https://feministing.com/.
14. Gender Insite: https://genderinsite.net/.

15. Global Fund for Women: https://www.globalfundforwomen.org/.
16. Global Grassroots: http://www.globalgrassroots.org/
17. Happy Period: https://www.hashtaghappyperiod.org/.
18. National Organization for Women: https://now.org/.
19. The Everyday Sexism Project: https://everydaysexism.com/.
20. UN Women: https://www.unwomen.org/.
21. UNDP: Women's Empowerment: https://www.undp.org/tag/womens-empowerment.
22. UNESCO – Gender Equality: UNESCO: https://www.unesco.org/en/gender-equality.
23. Women's Global Empowerment Fund: https://wgefund.org/.
24. Wonder Україна: https://www.wonderzine.com.ua/.
25. World Bank: Gender and Development: https://www.worldbank.org/en/topic/gender.

Розробник програми Людмила Матвієнко